

РЕШЕНИЕ

№ 1491

гр. София, 20.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 12-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на двадесет и трети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Снежана Бакалова

Членове: Даниела Христова
Цветомира П. Кордоловска
Дачева

при участието на секретаря Таня Ж. Петрова Вълчева
като разгледа докладваното от Цветомира П. Кордоловска Дачева Въззивно гражданско дело № 20231000501773 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258-273 от ГПК.

С Решение № 260474 от 15.03.2023 г., постановено по гр.д. № 3292/2018 г. по описа на Софийски градски съд, Гражданско отделение, I-16 състав, съдът е **отхвърлил** предявен иск от Р. Д. П., ЕГН *****, гр. ***, ул. „***“ № *** срещу Г. Н. Д., ЕГН *****, с. ***, област ***, **с правно основание чл. 285 от ЗЗД** за заплащане на суми, както следва: 30 325, 14 лева – неизплатената част от главницата по сключен от ищцата с „Райфайзенбанк България“ ЕАД договор за потребителски кредит № ***** от 15.05.2014 г., ведно със законната лихва от 12.04.2018 г.; сумата от 304, 15 лева – дължимите на банката непогасени задължения за такси и комисиони; сумата от 10 005, 27 лева – дължимите към банката непогасени задължения за лихви по кредита за периода от м. януари 2018 г. до м. май 2024 г., **и е уважил евентуално предявения иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД**, като е **осъдил Г. Н. Д., ЕГН *****, с. ***, област *** да заплати на Р. Д. П., ЕГН *****, гр. ***, ул. „***“ № ***, сума в размер на 36 094, 26 лева**, получена по банков път на 15.05.2014 г., **ведно със законната лихва**, считано от дата на депозиране на исковата молба – 12.03.2018 г. до окончателното плащане. С решението си, Софийски градски съд е **осъдил Г.**

Н. Д., ЕГН *****, с. **, област ** да заплати на Р. Д. П., ЕГН *****, гр. **, ул. „***“ № **, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК сума в общ размер на 4 244, 23 лева, представляваща деловодни разноси в първоинстанционното производство.

Недоволен от така постановеното решение е останал ответникът – Г. Н. Д., който в срока по чл. 259, ал. 1 от ГПК го **обжалва бланкетно в ЧАСТТА**, с която срещу него е уважен иск при квалификацията на чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД и е осъден да заплати на Р. Д. П. сума в размер на 36 094, 26 лева. Към въззивната жалба са приложени писмени доказателства – Бележка от ищцата Р. Д. П. и вносна бележка от 06.05.2015 г., издадена от „Райфайзенбанк България“ ЕАД, по отношение на които е настъпила преклузия по смисъла на чл. 266, ал. 1 от ГПК, тъй като не са обосновани предпоставките на чл. 266, ал. 2 и ал. 3 от ГПК. Не се претендират разноси.

Въззиваемата Р. Д. П., оспорва въззивната жалба като неоснователна по съображения, изложени в подадения по реда на чл. 263, ал. 1 от ГПК писмен отговор и моли да бъде оставена без уважение, а първоинстанционното решение да бъде потвърдено в обжалваната част като правилно и законосъобразно. Претендират се разноси.

Въззивната жалба е подадена в рамките на законоустановения срок за обжалване по чл. 259, ал. 1 от ГПК от легитимирано лице и срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което същата е процесуално **допустима**.

Съгласно чл. 269 от ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, по допустимостта му само в обжалваната част, а по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Както вече Върховният касационен съд многократно се е произнасял (решение № 176 от 08.06.2011 г. по гр. д. № 1281/2010 г. III г.о.; № 95 от 16.03.2011 г. по гр. д. № 331/10 г. на IV г.о.; № 764 от 19.01.2011 г. по гр. д. № 1645/09 г. на IV г.о.; № 702 от 5.01.2011 г. по гр. д. № 1036/09 г. на IV г.о.; № 643 от 12.10.2010 г. по гр. д. № 1246/09 г. на IV г.о.) въззивният съд се произнася по правилността на фактическите и правни констатации само въз основа на въведените във въззивната жалба оплаквания; проверява законосъобразността само на посочените процесуални действия и обосноваването само на посочените фактически констатации на първоинстанционния съд; относно правилността на първоинстанционното решение той е обвързан от посочените в жалбата пороци, а надхвърлянето на правомощията по чл. 269 от ГПК е основание за касиране на въззивното решение.

В случая, обжалваното решение е издадено от надлежен съдебен състав на Софийски градски съд, в рамките на предоставената му от закона правораздавателна власт и компетентност, поради което същото е валидно. Предвид изискванията на процесуалния закон за служебната проверка на постановеното решение в обжалваната му част, съдът счита, че не се установяват нарушения на съдопроизводствените правила във връзка със съществуване и упражняване правото на иск, поради което

първоинстанционното съдебно решение е допустимо.

Преценявайки основателността на така депозираната жалба съобразно изложените оплаквания, въззивният съд намира следното:

Предявените от Р. Д. П. срещу Г. Н. Д. искове са с правно основание чл.285 ЗЗД за заплащане на суми, както следва: 30 325,14 лева – неизплатената част от главницата по сключен от ищцата с „Райфайзенбанк България“ ЕАД Договор за потребителски кредит № ***** от 15.05.2014 г., ведно със законната лихва от 12.04.2018 г.; сумата от 304, 15 лева - дължимите на банката непогасени задължения за такси и комисиони; сумата от 10 005, 27 лева - дължимите към банката непогасени задължения за лихви по кредита за периода от м. януари 2018г. до м. май 2024 г., както и при условията на евентуалност иск по чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД за осъждането на ответника да заплати получената от него без основание по банков път, на 15.05.2014 г., сума в размер на 36 094, 26 лева, ведно със законната лихва, считано от дата на депозиране на исковата молба – 12.03.2018 г.

Решението, в частта, с която е отхвърлен искът при квалификацията на чл. 285 от ЗЗД, като необжалвано, е влязло в законна сила и не е предмет на проверка в настоящото производство.

Въззивният съд намира първоинстанционното решение в обжалваната част за правилно и обосновано.

От фактическа страна, след преценка на твърденията и доводите на страните, както и на събраните по делото доказателства, настоящият въззивен състав приема за установени и доказани следните факти и обстоятелства:

Видно от Договор за потребителски кредит от 15.05.2014 г., сключен между „Райфайзенбанк България“ ЕАД, и Р. Д. П., банката е предоставила на въззиваемата кредит в размер на 41 320 лева за потребителски нужди, с краен срок на погасяване 10.05.2024 г.

Видно от приетото по делото платежно нареждане от 15.05.2014 г., ведно със сключението на приетата по делото Съдебно-счетоводна експертиза, която настоящият въззивен съд кредитира като компетентно и обективно изготвена, на 15.05.2014 г. от сметка в „Райфайзенбанк (България)“ ЕАД с титуляр Р. Д. П. е извършен превод на парична сума в размер 36 094, 26 лева по сметка на Г. Н. Д. в „Общинска банка“ АД, като основание в нареждането е посочено „захранване на сметка“.

От правна страна, разпоредбата на чл. 55, ал. 1, пр.1 ЗЗД създава задължение за всеки, който се е обогатил за сметка на друго - поради плащане при липса на правно основание, на което е била дадена и получена определена престация - да върне онова, с което се е обогатил на онзи, от когото е получил дължимата без основание престация.

Липсата на основание (causae) би била налице или когато изобщо не съществува валидно правоотношение между страните, което може да мотивира предоставената престация (например между страните не е

възниквало изобщо някакво правоотношение, което да оправдае извършеното плащане) или когато самото правоотношение, по повод на което е извършено плащането, не би могло да бъде валидно правно основание, защото е нищожно, тоест не е могло да породи желаните от страните правни последици, вкл. и онези, които обосновават извършване на плащане, или когато плащането е извършено въз основа на унищожаема сделка, но след прогласяване на унищожаемостта.

Доколкото в исковата молба и нейните уточнения се твърди, че Г. Н. Д. се е обогатил за сметка на Р. Д. П. с парична сума от 36 094, 26 лева, която е била заплатена от нея по банковата му сметка без основание, за да се произнесе по правния спор, съдът следва да съобрази наличието на елементите от фактическия състав на неоснователното обогатяване, при хипотезата на чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД.

С оглед на изложеното се налага извода, че основателността на иска е предпоставена преди всичко от разрешаването на два преюдициални въпроса - **първо:** дали Г. Н. Д. действително е получил посочените суми, кога и при какви обстоятелства е сторил това и **второ:** дали действително е осъществено имуществено размястване, водещо до обогатяване на Г. Н. Д. за сметка на Р. Д. П., но без да е налице правно основание за това, към момента на имущественото размястване.

В настоящия случай, се установява по категоричен начин, че въззивникът е получил процесната парична сума от въззиваемата, като въпреки указанията за разпределение на доказателствена тежест, Г. Н. Д. не е релевирал доводи за наличие на конкретно правно основание за преведената му парична сума.

Предвид казаното по-горе, настоящият въззивен състав приема, че е налице хипотезата на чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД, а именно: ответникът е получил от ищцата парична сума, не е доказал при условията на пълно и главно доказване съществуването на правно основание за това имуществено размястване, поради което дължи на ищцата да ѝ върне всичко, което е получил, а именно сума в размер на 36 094, 26 лева.

При това положение, правните изводи на двете инстанции съвпадат, като въззивният съд счита, че липсват отменителни основания и **въззивната жалба следва да бъде оставена без уважение, а първоинстанционното решение, в обжалваната част, следва да бъде потвърдено.** Първоинстанционният съд е провел надлежно и пълно събиране на допустими и относими доказателства, въз основа на които е формирал обективни фактически констатации и правилно ги е привел към съответстващата им правна норма, като по този начин е достигнал до законосъобразни правни изводи.

Предвид изхода на делото пред въззивната инстанция и на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК, разноски за въззивното производство се следват на въззиваемата Р. Д. П.. Същата е заявила претенция за присъждане на

адвокатско възнаграждение в размер на 3 500 лева, но по делото са представени единствено доказателства за реално платени 2 700 лева (три броя платежни нареждания). Ето защо предвид т. 1 на ТР № 6/2012 г. по тълк. д. № 6/2012 г. на ОСГТК, ВКС, и поради липса на доказателства за реално заплатен хонорар в пълния претендиран размер, на въззиваемата се следват 2 700 лева, направени разноски пред настоящата инстанция.

Водим от горното, Софийският апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 260474 от 15.03.2023 г., постановено по гр.д. № 3292/2018 г. по описа на Софийски градски съд, Гражданско отделение, I-16 състав, **В ЧАСТТА**, с която уважил евентуално предявения иск с правно основание чл. 55, ал. 1, пр. 1 от ЗЗД, като е осъдил Г. Н. Д., ЕГН *****, с. **, област ** да заплати на Р. Д. П., ЕГН *****, гр. **, ул. „**“ № **, сума в размер на 36 094, 26 лева, получена по банков път на 15.05.2014 г., **ведно със законната лихва**, считано от дата на депозиране на исковата молба – 12.03.2018 г. до окончателното плащане.

ОСЪЖДА Г. Н. Д., ЕГН *****, с. **, област ** да заплати на Р. Д. П., ЕГН *****, гр. **, ул. „**“ № **, сума в размер на 2 700 (две хиляди и седемстотин) лева – разноски по делото пред настоящата инстанция.

Решението може да се обжалва в едномесечен срок от съобщаването му чрез връчване на прелис от същото пред ВКС при условията на чл.280, ал.1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____